

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: **«Бухгалтерський облік та контроль операційних витрат на прикладі підприємства ТОВ «Агрофірма Кодима»**
(назва теми)

Виконавець:

студент ОЕФ факультету

Чижовська Тетяна Віталіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Мілько Людмила Вікторівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми В сучасних умовах змін економічного та політичного середовища, вітчизняний облік піддається масштабному реформуванню та переходу на міжнародні стандарти. Правильне та прозоре ведення бухгалтерського обліку, формування річної звітності, дотримання вітчизняних й міжнародних стандартів та вимог забезпечує вітчизняному підприємству безперешкодне функціонування як в межах України так і вигідну співпрацю з іноземними суб'єктами господарювання.

Інформація про склад, структуру та об'єми витрат які несе підприємство надає змогу керівництву отримати повну інформацію щодо результатів здійснених операцій та в подальшому забезпечує даними для прийняття вірних управлінських рішень. Відповідно своєчасне та достовірне відображення понесених витрат впливає і на податковий облік та запобігає виникненню штрафних санкцій.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи поставлено детальне відображення обліку та контролю витрат пов'язаних з операційною діяльністю в сучасних економічних умовах господарювання та вдосконалення можливих форм й методів управління операційними витратами на ТОВ «Агрофірма Кодима».

Завдання дослідження:

- описати наукові підходи щодо економічної сутності та змісту операційних витрат;

- дослідити методико - організаційні положення обліку та контролю операційних витрат, а також виявити переваги й недоліки в існуючій практиці їх облікового відображення на ТОВ «Агрофірма Кодима»;

- проаналізувати діючу систему обліку та контролю операційних витрат та загальні фінансові показники досліджуваного підприємства;

- запропонувати можливі шляхи покращення обліку й контролю операційних витрат на досліджуваному підприємстві.

- обґрунтувати необхідність проведення контролю операційних витрат та методи його проведення на ТОВ «Агрофірма Кодима».

Об'єкт дослідження - діюча система обліку та контролю витрат операційної діяльності підприємства ТОВ «Агрофірма Кодима».

Предмет дослідження сукупність теоретичних положень відносно методики та організації обліку й контролю витрат пов'язаних з операційною діяльністю, а також їх практичне відображення в обліку ТОВ «Агрофірма Кодима».

Методи дослідження Для виконання дипломної роботи було використано аналітичний та балансовий методи, абстрактно - логічні, конкретно - наукові (індукція, дедукція, групування, порівняння), експертні оцінки, методи аналізу та синтезу.

Інформаційна база дослідження річна звітність, первинна документація синтетичного й аналітичного обліку підприємства ТОВ

«Агрофірма Кодима», законодавчі та нормативні документи щодо бухгалтерського обліку та контролю витрат операційної діяльності, вітчизняні та зарубіжні наукові публікації.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (37 найменувань) та 43-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок. Основний зміст викладено на 62 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 8 рисунків.

Оприлюднення результатів дослідження:

- Зміни екологічного податку. *Стратегічні напрямки інноваційного розвитку економіки країни: перспективи та ефективність.* Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної наук. - практ. конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених. 22 грудня 2018 р. м. Київ. 2018. С. 113-115.

- Особливості та проблеми обліку витрат на збут. *Проблеми та перспективи розвитку обліку, оподаткування, аудиту та аналізу в системі інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання.* Збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської наук. – практ. інтернет – конференції. 20-21 листопада 2018 р. м. Херсон. 2018. С. 41-43.

- Проблемні питання щодо зміни оподаткування туристичного збору. *Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації.* V Міжнародна студентська наук. – практ. інтернет конференція. 18 квітня 2019 р. м. Одеса. 2019. С. 219-221.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи бухгалтерського облік операційних витрат» охарактеризовано теоретичні аспекти бухгалтерського обліку операційних витрат. Узагальнено наукові підходи щодо економічної сутності та змісту операційних витрат та розкрито умови їх визнання й нормативного забезпечення.

У другому розділі «Особливості обліку операційних витрат на підприємстві ТОВ «Агрофірма Кодима» надано економіко - організаційну характеристику досліджуваного підприємства ТОВ «Агрофірма Кодима», розглянуто методико - організаційні положення обліку операційних витрат підприємства та проведено економічний аналіз фінансової звітності.

У третьому розділі «Контроль операційних витрат ТОВ «агрофірма Кодима» та напрямки його удосконалення» охарактеризовано теоретичні аспекти зовнішнього та внутрішнього контролю. Проаналізовано систему внутрішнього контролю на підприємстві ТОВ «Агрофірма Кодима». Зазначено недоліки в діючій системі обліку та внутрішнього контролю досліджуваного підприємства та запропоновано шляхи їх вирішення.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Витрати є важливою економічною категорією, яка супроводжує будь яку господарську діяльність підприємства та характеризує рівень її рентабельності. Відповідно, завданням та метою суб'єкта господарювання постає забезпечення оптимальних умов між рівнем понесених витрат та розміром отриманих доходів.

2. За результатами проведено дослідження обліку операційних витрат було визначено, що витрати з облікової точки зору пов'язують з економічними вигодами, активами та зобов'язаннями підприємства, а облік та порядок їх визнання здійснюється згідно з П(С)БО, МСБО та МСФЗ та Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Операційні витрати класифікуються за різними ознаками, що надає змогу детально визначити їх склад та характеристику, а також провести аналіз об'ємів здійснених витрат, визначити їх рівень рентабельності та виявити джерела економії.

Також, було проведено вивчення діючої практики обліку операційних витрат на підприємстві ТОВ «Агрофірма Кодима» за результатами якого можна зробити наступні висновки.

Бухгалтерський облік на досліджуваному підприємстві здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства України.

На підприємстві спостерігається ведення «ручного» обліку без використання автоматизованих програм бухгалтерського обліку.

3. В обліку та контролі операційних витрат агрофірми було виявлено ряд недоліків. Найбільших прогалин в системі обліку операційних витрат на аналізованому підприємстві було виявлено в структурі документального оформлення господарських операцій.

Більшість наявних на підприємстві форм первинних документів не відповідають вимогам та правилам діючого законодавства щодо ведення бухгалтерського обліку. Також варто звернути увагу на самі процедури заповнення документів, які здійснюються з безліччю граматичних помилок та в супереч поставленим вимогам щодо ведення бухгалтерського обліку. На підприємстві спостерігається повне ігнорування використання метода сторно, а цифрові дані заходять за межі відведених граф, що ускладнює процедуру аналізу відображених сум здійснених операцій.

Також, було виявлено, що на підприємстві не використовується рахунок 93 «Витрати на збут», що значно ускладнює контроль за цим видом витрат та аналіз їх доцільності. Тому рекомендовано розмежовувати витрати які пов'язані зі збутом продукції та відносити їх на окремий рахунок, а не на пряму враховувати до вартості реалізованої продукції.

4. За результатами проведеного економічного аналізу було визначено, що за останній рік рівень рентабельності операційних витрат

знизився на 2,87%, що було зумовлено зниженням рівня прибутку від основної операційної діяльності на 2850 тис. грн.

Рівень витрат від операційної діяльності, навпаки суттєво зріс, найбільше зросли витрати на заробітну плату, які збільшились в порівнянні зі звітним роком на 4,16% або на 2089 тис. грн. Найбільшу частку в структурі операційних витрат займають матеріальні витрати, які за аналізований період 2017-2018 роки, навпаки суттєво зменшились на 8,92 % або на 2199 тис. грн.

В загальному за результатами проведеного аналізу було встановлено, що підприємство характеризується нормальною фінансовою стійкістю та високим рівнем абсолютної та проміжної ліквідності. А виявлені в процесі аналізу негативні зміни є цілком природними для підприємства з сільськогосподарським видом діяльності та не є суттєвими.

5. Незважаючи на перераховані вище недоліки в цілому облік витрат на фірмі повністю забезпечує оперативне, достовірне та повне надходження інформації щодо витрат всіх видів діяльності. Відбувається своєчасне надання фінансової звітності, оформлення документів форм та облікових реєстрів, а також погашення податкових зобов'язань.

Що стосується контролю операційних витрат на підприємстві, то він проводиться за двома методами: документальний контроль та фактичний з періодичністю в один квартал. На підприємстві встановлено жорсткі штрафні санкції при виявленні недостачі запасів та здійсненні виробничих порушень.

Система контролю яка спостерігається на підприємстві відбувається регулярно та забезпечує постійний моніторинг понесених витрат.

Недоліками контролю на досліджуваному підприємстві ТОВ «Агрофірма Кодима» є те, що первинні документи бухгалтерського обліку та документи які надаються відповідальними особами не надають стовідсоткової впевненості в їх достеменності. В більшій мірі це стосується витрат паливного матеріалу. Тому підприємству рекомендовано забезпечити себе сучасною програмою Skyriver GPS.

Також прогалини в системі внутрішнього контролю які є на підприємстві, та наявність постійних нестач добрив, посівних матеріалів чи інших об'єктів обліку пояснюється специфікою діяльності підприємства.

6. Аби відрегулювати організацію обліку, агрофірмі рекомендовано впровадити нові комп'ютерні технології, а саме автоматизовану систему обліку. Наприклад програму «1С: Бухгалтерія сільськогосподарського підприємства для України», що значно полегшить процес обліку.

Також, варто змінити первинні документи обліку операційних витрат підприємства на ті документи які відповідають вимогам чинних наказів та методичних рекомендацій бухгалтерського обліку України.

7. В загальному з метою збільшення рівня конкуренто спроможності підприємства ТОВ «Агрофірма Кодима» її керівникам необхідно контролювати процес удосконалення обліку та контролю витрат у відповідності з новими тенденціями.